

души въ плѣнъ, тръгналъ съ уси-
лени прѣходи прѣзъ Вормсъ и Оп-
пенхаймъ, които се прѣдали, къмъ
Майнцъ, който не билъ заетъ съ вой-
ски, но къмъ който, отъ другия брѣгъ
на Рейнъ, се приближили 1.000 ба-
варски драгуни и искали да ги пус-
натъ въ града. Тюреннъ, съ заплашва-
ние, че незабавно ще атакува по-
слѣдния, принудилъ съборния капи-
тулъ да пусне французитѣ въ града
и слѣдъ това съ Майнцъ била склуче-
на износна за него капитулация, а ба-
варската конница отстѣпила. Майнц-
ския курфюрстъ още прѣди това се
оттѣглил въ Франкфуртъ и фран-
цузитѣ заели цѣлата околна страна,
съ исключение на Крейцнахския замъкъ,
заетъ съ слабъ неприятелски
гарнизонъ. Слѣдъ това французитѣ
обсадили крѣпостъта Ландау, която
на 19 септемврий се прѣдала на Тю-
ренна. Французитѣ взели още нѣ-
колко планински замъка и въ края
на октомврий Ангисенския херцогъ
съ армията си се върналъ прѣзъ Кай-
зерслаутернъ и Мецъ въ Франция,
а Тюреннъ съ малко войски оста-
налъ при Филипсбургъ. Но слѣдъ нѣ-
колко дни, като се научилъ, че Мер-
си съ армията си тръгналъ отъ Юр-
тембергъ къмъ Хайделбергъ и Ман-
хаймъ, и като прѣдполагалъ, че той
има за цѣлъ да го отвлѣче, Тюренна,
къмъ Шпейеръ, Вормсъ и Майнцъ,
за да вземе Филипсбургъ, — Тюреннъ
оставилъ 2.000 души при послѣдния
въ укрѣпенъ лагеръ, а самъ съ нѣ-

колко стотинъ мушкетери и всичка-
та конница прѣминалъ въ Шпейеръ
прѣзъ Рейнъ, испратилъ 1.000 души
конница въ Вормсъ и Майнцъ, и взелъ
всички нужни мѣрки за обезпече-
нието на всичкитѣ тѣзи 4 пункта. Но
Мерси не направилъ нищо отъ това,
което прѣдполагалъ Тюреннъ, и се
спрѣлъ между Хайделбергъ и Ман-
хаймъ, спорѣдъ както прѣдполагалъ
Тюреннъ — по недостатъкъ на храна.
Тогава Тюреннъ оставилъ при себѣ
си само нѣколко конни полка, които
расположилъ по градоветѣ, а оста-
налитѣ за по удобно храниение ис-
пратилъ въ Лотарингия на зимни
квартири. 2.000 души отъ пѣхотата
останали при Филипсбургъ, а всичка-
та останала пѣхота Тюреннъ задър-
жалъ при себѣ си въ Елзасъ. Но
наскоро той се научилъ, че Лотаринг-
ския херцогъ съ 5—6.000 души вой-
ски прѣминалъ прѣзъ р. Мозелъ, бло-
киралъ Кастелаунъ и Зиммернъ, и
атакувалъ Бахарахъ на Рейнъ. Тю-
реннъ бързо тръгналъ съ 4—500 ду-
ши конница къмъ Майнцъ и Бин-
генъ, прѣсналъ слухъ и направилъ
всички распорѣждания, ужъ за дви-
жението на цѣлата армия противъ
Лотарингския херцогъ, и съ туй го
принудилъ да отстѣпи. Слѣдъ това,
като взелъ Крейцнахския замъкъ,
въ срѣдата на декемврий окончател-
но расположилъ армията си на зим-
ни квартири въ Лотарингия, Елзасъ
и покрай лѣвия брѣгъ на Рейнъ, а
главната си квартира — въ Шпейеръ.

§ 3.

Похода въ 1645 година.

Въ първитѣ числа на априлий мал-
ката армия на Тюренна (всичко само
6.000 пѣхота, 5.000 конница и 15
топа!) прѣминала прѣзъ Рейнъ при
Шпейеръ по мостъ на кораби и тръг-
нала къмъ Пфортцаймъ и околнос-
титѣ му, гдѣто се расположила на

широки квартири. При това Тюреннъ
ималъ прѣдъ видъ да открий по рано
похода за да испрѣвари генерала
Мерси, който стоялъ задъ р. Нек-
каръ съ 6 7 000 войски, и билъ ис-
пратилъ 3—4.000 души въ Бохемия
на помощъ на императорската армия,